

O registrovaných přípravcích k léčení varroázy.

*V poslední době v důsledku nepříznivého vývoje varroázy v chovech včelstev byli funkcionáři okresních a základních organizací ČSV vystaveni zkoušce, jak obstojí se svými organizačními, vysvětlovacími a často i přesvědčovacími schopnostmi. Většinou nacházeli u svých členů pochopení, tudíž mohou být spokojeni, pokud zajistili systematické a přesné provedení předjarních léčebných zákroků proti samičkám roztočům *Varroa destructor*, které přežily podzimní léčbu a staly se tak výchozím zdrojem nákazy pro rok letošní.*

V některých ZO ČSV se však vyskytli jednotliví chovatelé, kteří chtějí postupovat jinak než většina ostatních, ale sami podle svých, třeba i dobře myšlených představ. Neodmítají léčení zásadně, pouze považují jiné léčebné přípravky za účinnější a vhodnější než ty, které zajistila pro všechny hromadně základní organizace.

V této svízelné situaci, kdy rychlé provedení léčby v předjaří má cenu zlata, se funkcionáři často ptali, kde jsou uvedeny všechny registrované veterinární léčivé přípravky, které je možné legálně v ČR používat. Odpověď je jednoduchá, na webových stránkách Ústavu státní kontroly veterinárních biopreparátů a léčivých přípravků, který sídlí v Brně (dále jen ÚSKVBL).

Tento ústav zveřejňuje podle par. 99 odst. 1, písm. c) zákona č. 38/2007 Sb. o léčivech a změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, seznamy veterinárních léčivých přípravků, registrovaných v České republice a v rámci Společenství.

V prvním seznamu jsou uvedeny veterinární léčivé přípravky registrované vnitrostátním postupem, postupem vzájemného uznávání nebo decentralizovaným postupem. Rozhodnutí o registraci pro tyto přípravky vydal a dále průběžně vydává ÚSKVBL s platností na území ČR. Další seznam uvádí veterinární léčivé přípravky registrované centralizovaným postupem Společenství, pro které rozhodnutí o registraci vydala Evropská komise. Tato rozhodnutí platí na území všech členských států ES. **V tomto seznamu v současnosti není uveden žádný veterinární léčivý přípravek určený pro včely, konkrétně určený k tlumení varroázy včel.**

Samostatně je uveden seznam volně prodejných a vyhrazených veterinárních léčivých přípravků. Pro vysvětlení významu tohoto označení podotýkám, že se jedná o registrované přípravky, které se prodávají bez receptu nebo potvrzení od praktického veterinárního lékaře buď v lékárnách, nebo v prodejnách, jejichž pracovníci mají na základě absolvování příslušného kurzu povolení jejich prodeje.

Ve výše zmíněných seznamech je uvedeno velké množství veterinárních léčivých přípravků pro použití k léčení všech druhů zvířat. Proto níže uvádím v abecedním pořadí pouze ty, které jsou určeny k léčebnému ošetřování včel, především k tlumení varroázy.

Apiguard 25 % gel , 12,5 g účinné látky, reg. č. 99/003/10 - C

Gabon PF 90 mg, proužek do úlu, reg. č. 96/088/09 - C

Formidol 41g, proužek do úlu, reg. č. 99/051/09 - C

Formidol 81g, proužek do úlu, reg. č. 96/044/14 – C

MP – 10 FUM 24 mg/ml, fumigantní roztok do úlu, reg. č. 96/090/09 – C

M - 1 AER 240 mg/ml, koncentrát pro roztok k léčebnému ošetření včel, reg. č. 96/089/09 – C

Varidol 125 mg/ml, roztok k léčebnému ošetření včel, reg. č. 96/238/94 – C

Thymovar 15 g, (12,5 g účinné látky), proužky do úlu, reg. č. 96/060/10 – C

Aktuální jmenný seznam a zároveň ceník přípravků, vyráběných Výzkumným ústavem včelařským v Dole byl uveden na straně 181. přílohy dubnového čísla časopisu Včelařství. Z nich volně prodejné jsou pouze oba Formidoly s účinnou látkou kyselinou mravenčí. K jejich plné účinnosti jsou nutné odpovídající klimatické podmínky, konkrétně hlavně vnější teploty nad 20° C, což v době časného jarního léčení bývá obtížně splnitelné. Ostatní přípravky tohoto výrobce jsou za řadu let trvající dobu používání dostatečně známé a ověřené v praxi.

Další dva registrované volně prodejné veterinárními léčivé přípravky, Apiguard a Thymovar, s účinnou látkou thymol, jsou zahraniční výroby. Výrobci je doporučují především k opakovanému léčení varroázy v podletí. Značná omezení pro jejich používání jsou zřejmá, pokud se uživatel podrobně seznámí s návody.

V případě Apiguardu je třeba vzít v úvahu, že výrobce nedoporučuje jeho používání, pokud denní vnější teploty po celou dobu aplikace, tedy 2x 14 dnů s výměnou vloženého balení přípravku, jsou nižší než 15° C. A zároveň upozorňuje, že se léčivo nesmí podávat během snůšky, aby bylo zabráněno možnému nepříznivému ovlivnění chuti medu. Takže z uvedených důvodů je nevhodnější tímto přípravkem tlumit varroázu v podletí. V návodu se také doporučuje při silném napadení včelstev varroázou na jaře a v podzimním období ještě doplnit podletní léčení Apiguardem zákroky s jinými přípravky.

Rovněž pro Thymovar platí výrobcem stanovené podmínky. Doba vložení je stanovena na 3 až 4 týdny s doporučením opakování, tedy celkem na 6 až 8 týdnů. A to při vnějších teplotách neklesajících pod 15° C a naopak nestoupajících nad 30° C. Případně zasíťovaná dna úlů je třeba uzavřít pevnými podložkami. Nejvhodnější doba k provedení léčby je po ukončení období snůšky ke konci léta. Předem se doporučuje včelstva částečně nakrmit, protože přítomnost vložených proužků blízko krmítka může snížit příjem krmiva. Výrobce také upozorňuje, že plásty, které byly během léčby přítomny v úlu, se nesmí vytáčet v průběhu následujícího jara. Tak vylučuje používání Thymovaru před a během snůšky.

Jiné veterinární léčivé přípravky registrované pro použití v ČR nyní nejsou. Rozhodně je třeba vždycky se podrobně seznámit s návody k jejich používání a hlavně promyslet, kdy, jak a zda je v konkrétních podmínkách můžeme dodržet. Ale to platí obecně pro všechny léčivé přípravky. A získané zkušenosti mnohých včelařů to potvrzují.

MVDr Jan Krabec, předseda komise RV ČSV pro zdraví včel.